

Valg av kikkert – en generell orientering

Her skal vi se nærmere på hva som er de mest anvendelige kombinasjonene av forstørrelse og objektivdiameter til forskjellige bruksområder for kikkert.

Fjellklatring, teater, turistreiser

7x20, 8x20 og 10x25 lommekikkerter anbefales når vekt og størrelse er mer avgjørende enn synskvalitet. Disse små kikkertene egner seg ikke til røff bruk i alle vær- og lysforhold, men kan være det beste valget når du alltid vil ha med deg en hendig kikkert for bruk når behovene tilfeldig dukker opp. Lysstyrke, skarphet og kontrast på disse er for dårlig til å gi godt utbytte i skumring.

Fjellvandring

7x20, 8x20, 10x25, 8x30, 10x32. Vekt og størrelse er viktig på fjellet. Fordi betrakningsavstandene ofte er lange, er det vanlig å velge minst 8x forstørrelse. Mange 10x lommekikkerter har for snevert synsfelt til å gi godt overblikk over terrenget. Stort synsfelt er viktig når en leter med kikkert etter små dyr eller fugler på en ensformig fjellvidde eller i ei homogen dalside som har få holdepunkter å orientere seg etter.

All round

7x35, 8x30, 8x40, 10x40. 7x og 8x er enkle å holde i ro og har et vidt synsfelt som gjør det mulig å betrakte også større landskapspartier med et godt overblikk. 8x er høy nok forstørrelse til å betegnes som ideell til all round-observasjon av fugler og pattedyr. Frontlinsediameter på 35 og 40 mm gir stor lysstyrke (dersom forstørrelsen er kun 7x eller 8x) og god anvendelighet også i skumring, samtidig som de er med og sikrer gode motlysegenskaper og et uanstrengt og optisk sett godt synsintrykk.

Fugler

8x30, 8x40 og 10x40 er de mest brukte modellene. For fuglekikkere som foretrekker minst 10x forstørrelse og er villig til å bære på større og tyngre kikkerter, utpeker 10x50, 11x50 og 12x50 seg. Den 50 mm store frontlinsen på disse tre gjør kikkertene enda bedre optisk enn de førstnevnte modellene, både i dagslys og grålysning/skumring. 7x er i minste laget for så små objekter som fugler. Enkelte mener 10x er for stor forstørrelse til å holde kikkerten rolig under alle forhold, f.eks. når du er andpusten, fryser og i vind, men under ideelle situasjoner oppleves den høye forstørrelsen som et pluss. Er du i tvil om 8x eller 10x, velg 8x! Særlig gjelder dette brukere i høy alder og som derfor er mindre stødig på hånden.

Velger du i stedet for håndkikkert et stativbasert *teleskop* (enøyd langkikkert med høy forstørrelse), vil du øke dine observasjonsmuligheter betraktelig. Teleskopene har gjerne forstørrelser på mellom 20 og 60x. Som stativ benyttes vanlige fotostativer. De er særlig anvendelige i åpent landskap med store avstander til fuglene, f.eks. ved sjøen og i andre Til posteringsjakt i skogsterreng er 7x45, 7x50 og 8x56 de beste alternativene. våtmarksområder. Se vår generelle informasjon om teleskop, hvor vi har beskrevet mer utførlig hvilke krav som

stilles til utstyret.

Fra båt

7x50 er den ideelle kikkerten for båtbruk, alternativt 7x35 eller 7x42 hvis du vil at kikkerten skal være mindre i størrelse og dermed kan bæres med seg også til andre formål. 7x-kikkerter har lav nok forstørrelse til at du klarer å holde dem i ro i båt. 7x50 har størst utgangspupill i okularet av disse på grunn av den store frontlinsediameteren og tillater mest slingsmonn i øyets plassering i forhold til okularet. Den store frontlinsediameteren på 7x50 gjør at denne tåler mer sjøsprøyt uten å tape seg i synskvalitet. Båtkikkerter bør ideelt sett være vanntette og så robust bygd at de tåler støt. Gummiarmering er en fordel idet du får et bedre grep om kikkerten, den blir ikke så kald å holde i, og den ligger mer i ro der du legger den fra deg i båten. Enkelte 7x50 leveres med innebygd kompass og innretninger for avstandsmåling. Kompasset er synlig kun når du kikker gjennom kikkerten. Fordelen med kompass er at du alltid vet i hvilken retning du kikker.

Fra hus og terrasse

Til dette stasjonære bruket spiller kikkertens vekt og størrelse liten rolle. Vi anbefaler store, lyssterke kikkerter med 42, 50 eller 56 mm frontlinse. Disse er bedre å se med enn små kikkerter (spesielt kikkerter i lommeformat). 7x50 var tidligere den mest brukte modellen, men i takt med at produsentene har oppnådd bedre kvalitet på kikkerter med høyere forstørrelser, har 8x56 tatt over. 8x56 er lett å holde i ro. Er du stødig på hånden eller vil bruke kikkerten sittende i stol, klarer du å holde 10x40, 10x50, 11x50 og 12x50 stødig nok til å få fullt utbytte av den høye forstørrelsen. Legger du an mot gelender/vinduskarm eller monterer kikkerten på stativ, kan du benytte høyere forstørrelser.

Velger du et stativbasert *teleskop* (enøyd langkikkert med høy forstørrelse), vil du øke dine observasjonsmuligheter betraktelig. Teleskopene har gjerne forstørrelser på mellom 20x og 60x. Som stativ benyttes vanlige fotostativer. De er særlig anvendelige i åpent landskap med store avstander, f.eks. ved sjøen og i fjellet. Se vår generelle informasjon om teleskop, hvor vi har beskrevet mer utførlig hvilke krav som stilles til utstyret.

Rypejakt

Rypejegerne går lange avstander daglig og opererer i gode lysforhold. Lav vekt er derfor viktig, og kikkertene behøver ikke være spesielt lyssterke. Mest hensiktsmessige modeller er 7x20, 8x20, 10x25, 8x30, 9x35 og 10x32. 8x40 eller 10x40 kan også være aktuelle dersom du velger de markedets letteste modeller.

Skogsfugl- og harejakt

Til dette bruk utpeker 7x40 og 8x40 som de mest anvendelige modellene. Ønsker du en mer kompakt kikkert, er 8x30 et godt alternativ. Kompaktkikkerter på 7x20 og 8x20 vil ikke gjøre samme nytten. I skogsterreng er det viktig å ikke overstige 8x forstørrelse. 10x-kikkerter har

mindre lysstyrke, synsfelt og dybdeskarphet og er upraktiske i skog.

Rådyr-, hjort- og elgjakt

I posteringsjakt i skogsterreng anbefales 7x45, 7x50 og 8x56. Til jakt i skogsterreng der jegeren er en god del i bevegelse, anbefales 7x40 og 8x40. For jegere som går langt og ønsker enda lavere vekt, utpeker 8x30 som et godt alternativ.

I åpent terreng med lange betrakningsavstander er 8x40, 9x35, 10x40 og 10x50 å foretrekke. Til speiding over store avstander og posteringsjakt i åpent terreng anbefales 10x40, 10x50, 10x56, 11x50 og 12x50.

Lommekikkerter (7x20, 8x20 og 10x25) er lite egnet til hjortedyrjakt idet de ikke har den lysstyrke og kontrast som kreves i grålysning/skumring. Disse små kikkertene oppleves også upraktiske å betjene i lav temperatur, dårlige værforhold og stressede situasjoner. Dessuten er få av dem robuste og vanntette.

Villreinjakt

Villreinjegeren går langt, og kikkertens vekt er viktig. Dessuten speider hun/han på store avstander og har derfor behov for høy forstørrelse, helst 10x. 10x40 er den mest populære av dem til reinsjakt. Andre alternativer er 9x35, 10x32, 10x50, 11x50 og 12x50. De to førstnevnte er små og lette, men det er få produsenter som leverer dem, og kunden er ofte henvist til å velge en 8x30 i stedet for å oppnå lav nok vekt og passende pris. De tre siste (10x50, 11x50 og 12x50) er de beste valgene optisk sett – men de er store, og de fleste (men ikke alle!) for tunge. Hvis du vil ha kikkerten så liten som mulig, kan 8x20 og 10x25 lommekikkerter vurderes, men optisk sett kommer de til kort i en rekke situasjoner, ikke bare i svakt lys, men også i dagslys.

Skytebaner

Som skivekikkert anbefales teleskop, dvs. enøyde kikkerter på stativ. Se vårt generelle informasjonsskriv om teleskop, hvor vi har beskrevet detaljert hvilke krav som stilles.

Stjernerikking

Vi du observere måne og planeter, anbefales en lyssterk 8x56 kikkert eller teleskop (dvs. en enøyd langkikkert på stativ). Se vårt generelle informasjonsskriv om teleskop, hvor vi har beskrevet hvilke krav som stilles.